

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORIZMOS LÁSZLÓ
1849-ben.

VEZÉRELV:
Hosszunk mesei gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	20 kor.
Fél évre	10 »
Negyed évre	5 »

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz ösztöndíj.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vess fel.
Arjegyék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos áron fogad-
tatnak el.

Az e lapokban foglalt czikkekért minden utánnomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: József 40—66.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. —ix.	359
Gazdasági levél. — Szász Ferencz	339
Védekezés a kalászosok megdülése ellen. — Bászeli Elek	400
Gazdasági kultúra és műtrágyázás. — Kovácsy Béla	400
Az istállótrágya kezelése szónsavval. — Schrecker János	401
Nyári saláta termelése. — Balogh Bálint	402
Kérdések és feleletek	403
Kérdések: Fowler-féle gőzke tartóssága. B. M. — Elromlott csilagfürttel mit tegyek? Egy fiatal gazda. — Gyöngyvirágirtás a réten. M. Gy. — Törpe alma- fák alanyai. Kertészgazda.	
Feleletek: Csemegetermés termelése. F. Z. — Dról- főreg irtása. Kadocsa Gyula. — Neuberger Ferencz. — Klórbáriumpermetezés lemosása ellen. Kadocsa Gyula. — Pajzstetvek a szőlőn. Sz. G. — Kadocsa Gyula. — Neuberger Ferencz	
Aprók	404
Hírek	404

SZEMLE.

(Megenyhült az idő. — A számbeli termésbecslés előszele. — A legképtelenebb termés prognosticonok a világ minden részéből. — Impertinensen eső marhaárak.)

Alaposan megenyhült az idő. Verőfényes napokat élünk és nem hirtelen átmenetű forrósággal egybekötöttet élvezünk. Lassan, de biztosan fog a föld felmelegedni, a termények fejlődhetnek és talán behozza a terméset az elmaradottságot. Igaz, hogy közel is állunk Péter-Pálhoz alig egy rövidke hónap választ el tőle, a midőn már peng a kasza. De úgy véljük, hogy bizony némi késelem álland be a rendek aratásában. Az időprognosticon az, hogy meleg időjárás elvéve esőkkel és zivatarokkal. Csongrádról és Boszniából nagy záporok, jég és áradásokat jeleznek. Tehát változó az időjárás. Midőn e sorokat írjuk, esik a barométer és bizony erősen borul.

Mivelhogy a földmivelésügyi miniszterium communiqué-i mindig a szombati napok délutánjain jelennek meg, midőn e lapok már nyomás alatt állanak, nem közölhetjük le azoknak adatait a megjelenésük alkalmával. Most számbeli becslések lesznek és félős, hogy az általános rossz gazdasági helyzet közepette nagyobb számbeli becslés lanciroztatik, mint a mi a tényeknek megfelel Előre veti ennek fényét az, hogy dr. Vargha Gyula a statisztikai hivatal főnöke és ve-

zetője az ősziekkel bevetetlen területek nagyságát eleve jelezte és 20% helyett csak 11·8-ra becsüli, a mit nagyon is keveslünk. Valjon ezen kules szerint lesz-e a miniszteriumbeli számbeli becslés eszközölve, nem tudjuk, de mindenesetre sejtjük, hogy e kulcsnak nagy behatása lesz a becslésre.

A budapesti gabonatözsden a pénz drágasága folytán az apróbb elemek elhullottak s így néhány fiatalabb óriás vette kezébe a spekulációt. Persze à la baisse és nyomja alaposan az árakat a májusi határidő behatása alatt. Hatalmas esések és a malmok fedeznek. Volna, illetve lehetne még egy más momentum is, mely befolyásolhatja az árakat s ez az, hogy Északamerikának bevetett őszi buza területe állítólag 5 millió acre-el növekedett volna, vagyis 30,938.000 acre a múlt évi 25,741.000-el szemben, a mi terményekben 514 millió bushel-t jelentene a múlt évi 400 millióval szemben, mely még az 1906-iki 430 milliós rekordtermést is felülmulná. De közben vannak még az időjárás változatai. Az Unióból máris szárazságokat jelentenek. A fentebbi adatok Snow amerikai statisztikus becsléseit aligha fedezik, a ki 1 millió acre-el kevesebb vetett területet jelez. Már most ki lódit a Yankee-k közül azt egyelőre a jó Isten tudja, de majd felvilágosít felőle bennünket a jövő. A bolgárok a rendes bevetett területek valami 90%-át hazudják. Pótolták tavaszbuzával az ősziakat. Oroszország, a mi pedig nem igaz, igen kielégítőnek tartja a helyzetet, az argentinai hozatalok kezdenek eltörpülni, India jó termést jelent, a mi az angol piacokon áreséseket idézett elő. Franciaország is kezd magához térni, bajait úgy látszik a mezőgazdaságban kiheveri. A németországi terméskilátások főleg délen és a nyugaton javultak és Romániában a kiadós meleg esők a vetéseken javítottak. Csakhogy mindezekre egy megjegyzésünk van: »a végén csattan az ostor!«

Mindenfelé panaszkodnak gazdáink a hirtelen eső marhaárak miatt. De azért a fogyasztó még drágán vásárol. Legjobban kardoskodnak az osztrák merkantilisták a szerb marha behozatala mellett, holott éppen Wienbe oly nagyok a felhajtások, hogy egy vásárról a másikkra teszik el a marhát. Overstocked mondaná az angol. Tultömött, sok a felesleg és így az árak csak esnek-esnek. Persze nagy az öröm mészárosok között. Aligha mondhatják most, hogy agráriusok az okai az ő uzsoraárainak, mert mindhiába, akár magasak vagy alacsonyak a marhaárak, azokból vajmi kevés jut ki a termelőnek és tenyészítőnek. Ilyen lanyha, alacsony árak mellett tessék most már a fogyasztókat is a t. mészáros uraknak respektálni.

—ix.

Gazdasági levél.

Írta: Szász Ferencz.

Pusztakamarás, 1913. május 25.

Orbán napja szép fehérbe öltöztette kis falunk határát, de nem ám hóval, sem hóharmattal hanem akácvirággal. Jó szüretjük lesz az idén szegény méheinknek, tavaly ugy sem volt. Van aztán az akácvirágnak más áldása is, mert tekintve drogériai értékétől, jó akácvirágzást rendesen jó akácmagtermés is követ, az pedig pénz ér, ha leszedi az ember.

A mi az időjárást illeti, hát valósággal részegítő, másképen szólva olyan időnk jár, hogy minden bánatunkat feledve kezdünk reménykedni, mert *arany hull* a magas egekből: jó, csendes, meleg májusi eső. Közben szünetel az eső, csak permetezve hullogat s egy-egy gyenge szellőcské akáczfák virágjának felséges illatát sodorja irodámba. Kis ablakom előtt egy jó öreg akácfa meg mind azt bólogatja fehér üstökével: »jól van az így, virrad reánk még jó nap is.« Reménykedj csak jó öreg akácfa, te talán nem is tudod, hogy ezer veszély fenyegeti büszke koronádat. Reménykedem én is, bizzunk mindannyian egy jobb jövőben.

Őszi buzáinkat e hónap elején alaposan megtépázta a hűvös szeles idő s a fagyos szentek hideg permetéi nem sokat segítettek rajtuk, úgy hogy a hónap közepe tájától uralkodó meleg esők igazi áldásszámba mennek. Különben általában ritkák vetéseink és sok volt köztük a gyom, de csak volt, mert egyik-másik táblát háromszor is meggyomláltuk, ilyenformán valóságos kapálást kapott.

Rozsunk, mi kevés van, nagyon szép. Tavasz szalmásaink hála február száraz fagyainak, melyek az elmaradt őszi szántások türethető pótlását eredményezték az egész tavasz folyamán, meglehetősek a koraiak elég sűrűk is, a késeiek ritkácskák. Gyomlálni való volt a tavaszok között is elég.

Tengeriről általánosan nem mondhatok sem jót, sem rosszat, mert a korai vetésűek megkapálva örvendeznek az esőnek, a késeieket pedig csak ez az eső kelteti ki.

Takarmánynövényeink közül panasz csak az öregebb luczernásokra van, melyeket a tavalyi esztendő megritkított. A herések nagyon szépek. Bükköny, borsó, csalamádé mind szép és hizik ezzel a jó idővel. A baltaczim már kevésbé örül az esőnek, mert renden kapta, de hát zöld még s legfeljebb egy kis erjedési veszteség éri.

Rétek, kaszálók füve nem a legsűrűbb különösen tavalyi vízállásos helyeken, de azért elég szépek.

Legelőink a korábbi hideg, hűvös időjárás miatt csak most kezdik összeszedni magukat.

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

szives tudomására adja az igen tisztelt gazdaközönségnek, hogy

saját székházába

Budapest, Alkotmány-u. 29. szám alá átköltözött.

Takarmányrépánkkal dicsekedni merek olyan szép, meg is van egyezve s úgy nő mintha huznák, nemsokára harmadszor kell kapálni. A talaj előkészítése nem volt valami tökéletes, mert csak tavaszi szántásba került a répa, de a földje kitűnő trágyaerőben van s ráadásul kapott kat. holdanként 110 kilogramm szuperfoszfátot sorba.

A szőlő nagyon szépen áll, kapott eddig egy permetezést és egy rézkénporzást, a többi jön ezután *számталanszor*, mert a tavalyi esztendő tanúságai szerint nem szabad számlálni, hogy hányszor permetezünk.

Gyümölcs, barack és szilva kivételével, gazdag termést ígér. Gyümölcsfák zöld permetezését már meg kellett volna kezdeni, de mind maradt, jövő héten azonban sor kerül rájuk is kaliforniai s mézskénlével, mely utóbbi házilag készül, úgy a hogy ez szaklapjainkban olvasható.

A fentiek után itélve elég virágos a helyzet, bár később is csak jót mondhatnék.

*

A napokban bennjártam Kolozsvárt s egyéb dolgom végeztével megnéztem a népegészségügyi kiállítást, mely az »Egyetemi könyvtár« gyönyörű csarnokaiban foglal helyet. Leírni ezt a hasznos ismereteket legmegkapóbb módon szemléltetve terjesztő rengeteg látni valót nem lehet czéлом, mert hiszen kezdve a fogpiszkálótartón és végezve a munkásjelölti intézmények hosszú sorozatán, van ott minden, a mi szép, a mi jó, a mi hasznos s elsősorban egészséges s láthatjuk *mi minden nincs úgy, a hogy kellene, hogy legyen!* Főbb osztályából kiragadok egyet a »tej hygeniát«, mely átvonul a táplálkozási és tuberkulózis-gyermekek egészségügyosztályokon. Milyen gazdag tárgy ez Istenem! És milyen hasznos! Megítélésére álljon itt a prospektus erre vonatkozó szövegrésze:

Fejőrocskák és tejszűrőedények.

Tejfőlőző centrifugális gép (Alfa szeparátor.)

A tejfőlőzőgép sematikus rajza.

Oktató táblák a tejről:

1. A tej összetétele.
2. A tej keletkezése.
3. A tej kezelése.
4. A tej árusítása.
5. A tej elváltozásai.
6. A tej mint táplálék.
7. Tejegészségügyi törvények.

Tiszta tehéntőgy. (Kép.)

Piszkos tehéntőgy. (Kép.)

A tehéntőgy átmetszete. (Fénykép.)

A tőgy sematikus ábrázolása. (Rajz.)

Piszkos istálló, piszkos tehén (Fénykép.)

Milyennek kell az istállónak lenni? (Rajz.)

Tejpróbák tisztasági fok szerint vattaszűrőn keresztül. (Táblák.)

Kolozsvári tejtisztasági verseny tejpróbái. (Ismertető tábla vattalapokkal)

Tejiszap; tejszűrő kavicsréteg (üvegben.)

Közönséges módon készült aludttej és tiszta kulturával készült tej. (Kép.)

Frigyes főherceg bélyei uradalmának példmonostori tehenészete. (Fényképek.)

A gróf Károlyi László-féle főtí uradalom »hiteles tej« kezelése. (Fényképek)

Tejhibákat okozó baktériumok tejben és szilárd tenyésztő talajokon

A tej minőségét befolyásoló gyógyszerek.

A tej minőségét megváltoztató takarmányok.

A tej savanyítására és diaetikus aludttej készítésére szolgáló tejsavbaktériumok szintenyészetek. Dr. Fettes Ottó állatorvosi főiskolai m. tanár összeállítása szerint.

Fertőző betegségek terjedése tej útján. (Grafikonok).

A gümőkornak az állatállományokból való kiirtása az ugynevezett »Tuberkulin« alkalmazásával. (Oktató táblák; képek)

1. Mi a tuberkulin?
2. A tuberkulin hatása.
3. Miben áll a gümőkór jellegzetes reakció?
4. A reakció elbírálása.
5. A tuberkulinoltás technikája.
6. A gümőkór irtása.
7. Miben áll a Bang-féle gümőkórirító eljárás?
8. Külföldi és hazai adatok a Bang-féle eljárás eredményeiről.

Nem tárgyalom az egyes részleteket, de kinek módjában áll nézze meg a kiállítást, mely végig vándorol összes nagyobb városainkon, kinek nincs módjában nézzen utána szakkönyveinkben, mert ezeket a kérdéseket minden embernek s különösen a gazdaembernek ismernie kell!

Védekezés a kalászosok megdülése ellen.

Írta: Bászeli Elek.

A csapadékban eléggé dus április és május hó első fele folytán az idejében elvetett őszi és tavaszi kalászosok egyes jobb erőben lévő talaju vidékeken olyan szépen állnak, hogy azok megdülésétől is lehet tartani, a miért is ezen megdülés lehetősége arra készlet, hogy most a míg nem késő, gazdatársaimmal olyan kevésbé ismert és ennélfogva a gyakorlati életben alkalmazott eljárást ismertessek meg, a mely a szokásban levők közül a legjobban válik be, daczára egyszerű voltának.

A gazdák ősrégi szokás szerint a tulbuja kalászosokat legeltetni, sásolni szokták, már most lássuk egyenként ezen védekezési módok hatását.

A buja kalászosok legeltetése, a mi rendszerint juhokkal szokásos, részben úgy hat mint a hengerezés, másrészt mint a sásolás (sarlózás) és végül mint a fogasolás, a tiprás, a növények lerágása és az által, hogy egyes tövek a kitépés által tönkretételnek, illetve a vetés megrikul; ezen utóbbi jelenség meg igen nagy baj, különösen kedvezőtlenebb időjáráskor, mert ilyen esetben az új hajtások szalmája gyengébb és ennélfogva nagyobb lesz a hajlama a megdülésre.

Csapadékban bő időjáráskor a lerágott tövek meg nagyon sok sarjuhajtást fognak hozni és ezért következik be majd a megdülés. Továbbá az itt előadottakon kívül a legeltetés tökéletlen is, mert az állatok nemcsak a bujább foltokat, hanem a gyengébb töveket is le fogják rágni, így tehát a legeltetéstől sem jó, sem rossz időjárásban sokat nem várhatunk.

A sásolás is igen kétes hatása, mert ha a sásolt kalászosot száraz hideg vagy meleg idő éri, akkor bizony szárai gyengék, könnyen megdülők lesznek, már pedig sajnos, de való, hogy a jelenlegi meteorológiai jóslatok után az időjárásra előre nem lehet támaszkodni. Éppen ezért tartós szárazságban vagy szárító hideg, szeles időjárásban ne sásoltassunk, a miért is a sásoltatást a legtanácsosabb a bokrosodás végén, illetve a szárbaindulás elején végeztetni és pedig alaposan, mert a gyenge sásolás nem ér semmit sem. A sásolásnál előadottakból már most azon következtetést vonhatjuk le, hogy

igaz, miszerint a sásolás a legeltetésnél hatásosabb, csak hogy azért ettől még szintén nem várhatunk sokat.

Az előbbi két eljárásnál jóval egyszerűbb, a sásolásnál meg még sokkal kevesebb költséggel járó biztosabb és kevesebb rizikóval bíró védelem a megdülés ellen, a mint már előbb is említettük a nálunk csak kevés helyen alkalmazott *lehengerezése a buja vetésnek és pedig szintén a bokrosodás befejezésekor és a szárbaindulás elején*; ennek azonban jó nehéz hengerrel kell történni, hogy a növényeket meg is zuzza, össze is törje.

Ezen eljárás a többi védekezési módok között azért vezet leginkább célhoz, mivel a hengertől a legtöbbet a legbujább hajtások fognak szenvedni és így a gyengébbek utolérhetik és a vetés eléggé kiegyenlített lesz. De a hengerezett kalászos is a száraz hideg időt meg fogja sinyleni, tehát ilyen időjárás alkalmával ne hengereztesük a buja vetést.

Végül még felemlitem, hogy a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület huszárréti telepén, több éven át alkalmam volt a megdülés ellen hengerezéssel védekezhetni és így tapasztalatból is állithatom, a mint azt ezen közleményemben is kifejtteni igyekeztem, hogy valamennyi eljárás közül még a hengerezés bizonyult be a legjobbnak.

Gazdasági kultúra és műtrágyázás.

Írta: Kovácsy Béla.

Kétségtelenül megállapítható immár, hogy a hol magasabb a gazdasági kultúra, ott a műtrágyák használata is kiterjedtebb, továbbá az, hogy a hol a műtrágyák használatát megkezdték, ott a gazdasági kultúra is rohamosabb léptekkel halad. Ennek a tételnek a bizonyításával szándékozom jelen közleményem keretében foglalkozni. Hogy ezt megtehessem, okvetlenül szükséges egy néhány külföldi adatot előre bocsátani, hogy azok a magyarországi adatokkal összehasonlíthatók legyenek.

Elismert dolog nálunk is, hogy Németország mezőgazdaságilag jóval előrehaladottabb állam, mint Magyarország. Annyit legalább minden magyar gazda tud Németország gazdasági rendszeréről, hogy onnét rengeteg répa, virág és zöldség magvat hozunk hazánkba, olyan magvakat tehát, a melyeket mi nem tudunk termesztetni. Nem azért, mintha éghajlatunk, talaji viszonyaink nem volnának arra alkalmasak, hanem azért, mert a magvak termesztése magasabb mezőgazdasági intelligenciát szükségel, mint a minővel a mi népünk rendelkezik. S a miként ezen nagy értéket képviselő magvak termesztéséhez belterjesebb mezőgazdasági kultúra szükséges, úgy azt a 12 q-ás buzatermésátlagot is csak a legbelterjesebb gazdálkodással lehet elérni, a melyre mi olyan irigykedve tekintünk s a melyet a német birodalom utóbbi 4 évi termésátlaga egy néhány kg.-al tul is szárnyalt.

S ha ez óriási buzatermésátlaggal szemben a mi fél akkora, 6—7 métermázsás buza termésátlagunk okát kutatjuk, akkor mindjárt előállnak a konzervatívok, mondván, hogy a mi talajunk, a mi éghajlatunk nem alkalmas arra, hogy Németországnak akár csak nyomdokaiba is léphessünk s feledik ezen közben, hogy akárhány bérlőnknek, akárhány uradalmunknak van ma már kat. holdanként 12 q-át meghaladó termése. Erre meg az a válaszuk, hogy könnyű a mezőhegyesi, meg a többi nagy termést felmutató uradalmaknak, mert jó a földjük. Hát édes Iste-

Elmaradt szántások pótlására, valamint az őszi szántásoknak tavaszi megmunkálására legcélszerűbb talajmívelő-készlet a

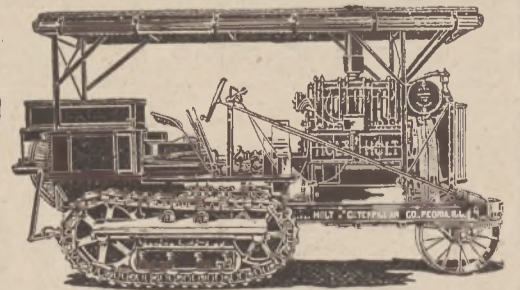
CATERPILLAR tractor

3 darab kétsoros tárcsásboronával egyesítve

mely ily összeállításban közel 10 méter fogási szélességgel dolgozik és naponta legalább 80 holdat készít elő vetés alá oly finoman elaprózott porhanyó minőségben, mint a kerti föld.

A Caterpillar az egyetlen vontatógép, mely kifagyott, átázott lágy téli barázdákon haladni képes és a talajt még félannyira sem nyomja meg, mint a lovak vagy ökrök patái.

Holt Caterpillar Company vezérképviselője, Budapest, V., Hold-u. 15.

nem Németországban csupa jó föld van? Talán inkább csupa jó gazda!

Kétségtelen, hogy a németországi csapadékviszonyok kedvezőbbek a magyarországiaknál, mert a csapadékmennyiség, ha talán nem is nagyobb, de kedvezőbben oszlik meg az egyes évszakok között és ezért a nagyobb termés kisebb részlete tényeg ennek a javára írható. A többlet termés nagyobb része azonban nem a jobb talaj javára, mert hiszen Németországnak átlagosan is gyengébb a talaja, mint a miénk, irandó, hanem első sorban a jobb trágyázás és csak másodsorban a jobb talajművelés javára. Ugy számítom, hogy annak a közel 6 q-nyi buza termés-többletnek $\frac{2}{3}$ része a jobb trágyázás és csak $\frac{1}{3}$ része tulajdontható a kedvezőbb csapadékviszonyoknak, a jobb vetőmagnak, meg a jobb talajmunkának.

Hogy ez mennyire így van, azt ékesen bizonyítja az a körülmény, hogy 1884-ben Németországnak sem volt 8 q-nál nagyobb buzatermés átlaga, holott állatállománya és trágyatermelése már akkor is igen nagy volt, talaját már akkor is kitűnően művelte, csapadékviszonyai pedig akkor is ugyanolyanok voltak, mint ma. S mégis e nem egészen 30 év alatt 4 q-val emelkedett országos termésátlaga buzából s hasonló az emelkedés egyéb terményeknél is, mert már akkor belátták a német gazdák, hogy egyedül istállótrágyával a legnagyobb terméseket nem érhetik el; megtanulták már akkor, hogy az istállótrágya foszforhiányát műtrágyákkal kell pótolni s e 30 év alatt kat. holdanként és országos átlagban műtrágyafogyasztásukat 8 kg-ról kb. 150 kg-ra emelték, a mi azt jelenti, hogy 1912-ben Németország 560 millió márká árá műtrágyát használt el. S bár a német birodalom 25,774.526 hektár szántóföld területével szemben Magyarországnak 14,318 326 hektár szántóföld területe van, vagyis Németország szántóföld területe nem is kétszer akkora, mint Magyarorszáé, mégis Magyarországon ugyancsak 1912-ben alig 20 millió korona ára műtrágya használatot fel, nem is egészen 15 kg-ot kat. holdanként.

Lehetetlenség az, hogy a németországi 8 és 12 q-ás termésátlagok s a kat. holdanként felhasznált 8 és 150 kg. műtrágya között szoros kapcsolat ne volna. Kétségtelen, hogy ennek a többletermésnek 60—65%-át a többi műtrágya eredményezte s kétségtelen, hogy Magyarország szinte stagnáló termésátlagainak első sorban is az az oka, hogy nem elég nagy az állatállománya, nincs elég istállótrágyája, nem használ elég műtrágyát. Mindebből pedig az a végső konklúzió vonható le, hogy a magyar gazda — tisztelet a kivételnek — még ma sincs annak a tudatában, hogy nagy terméseket csak bő trágyázással lehet elérni, holott a német gazda tudta ezt már az 1880-as évek elején.

Hogy a többször jelzett 30 év alatt Németország gazdasági kulturája egyébként is haladt, az csak természetes, sőt ezt részben szintén a műtrágyák rohamos elterjedésének köszönheti. A ki a műtrágyázást megkezdi, az nálunk is napról-napra halad a kultúra ösvényén, mert megismeri a növények által szükségelt tápláló anyagokat, megtanulja azt is, hogy ha jobban műveli talaját, nagyobb lesz az alkalmazott műtrágya terméshozó hatása s csakugyan minden gazda, a ki műtrágyát használ, legalább egy boronálással többet ad talajának.

A műtrágyázó gazda rendszerint nagy figyelemmel kíséri annak hatását, gazdatársainál is folyton ez iránt érdeklődik, miközben olyan ismereteket, tapasztalatokat szerez, a melyek se-

gélyével évről-évre javítja talajának megművelését, a műtrágya kiszórásának, alátakarásának stb. módját s fokozza ezáltal termésátlagát.

De Magyarországon is legnagyobb mennyiségű műtrágya leginkább ott fogy, a hol a gazdasági intelligencia is legelő jár. Pozsonymegyében 40 kg., Nyitra megyében 26 kg. szuperfoszfátot használnak megyei átlagban a gazdák szántóföldjük minden kat. holdjára s e mennyiség évről-évre jelentékenyen emelkedik, ellenben Szolnok Dobokában és Beszterce-Naszódban csak 0 6, Máramarosban pedig csak 0 5 kg. szuperfoszfátot fogyasztanak kat. holdanként és az évenkénti emelkedés 0 1 kg-ot sem tesz ki. Nem szorul bizonyításra, hogy Pozsony és Nyitra megye intelligensebb, nagyobb mennyiségű műtrágyát felhasználó gazdái nagyobb termésátlagokat is érnek el, mint a Beszterce-naszódiak.

Ha pedig Németországon túl is körülnézünk, azt találjuk, hogy Belgium még intelligensebb gazdái még több műtrágyát használnak fel s még nagyobb termésátlagokat érnek el s hasonló tapasztalatokat szerezhetünk Nagy-Britanniáról is.

Mindez csak azt bizonyítja, hogy a gazdasági kultúra haladásának a termésátlagok fokozásának nem ugyan kizárólagos, de minden esetre egyik leghatásosabb faktora a műtrágyák czélszerű használata, mert nagy igazság az, hogy nagy termést csak jól trágyázott föld adhat.

Az istállótrágya kezelése szénsavval.

Irta: Schrecker János.

A modern istállótrágyakezelés a levegőnek a trágyából történő kiszorításán alapszik.

A levegő oxigénjének elvonása által vagyunk képesek a trágyában élő és annak bomlását előidéző baktériumok működését a kívánt fokra korlátozni és ezen mikroorganizmusok túlélését tevékenységét megakadályozza, a trágya nitrogéntartalmának, de szerves tömege nagy részének elpárolgását, illetve felbomlását megakadályozza.

Minden tevékenységünk, a melyet a helyesen kezelt trágyatelepen kifejtünk a légköri oxigén kizárását czélozza. Ezért teregetjük el a trágyát ezért szecskázzuk az alomszalmát, ezért taposztatjuk le a trágyát a telepen és végül ez a czélja a földdeli betakarásnak.

Schneidewind, hallei egyetemi tanár többször megismételt kísérletek alapján egy igen egyszerű és olcsó módját ajánlja az oxigén kiszorításának a trágyából. E célra az érett trágyában nagy mennyiségben fejlődő szénsav felhasználását javasolja.

A szénsav, mint tudjuk, nehezebb a levegőnél és így nem száll el, mint a szabaddá lett nitrogén, hanem alul marad, kitöltve a trágya hézagait és csak lassan, a mint folyton szaporodik, terjed felfelé; kiszorítva maga előtt a levegőt a trágyából.

Mivel pedig az érett trágyában birunk egy ilyen működő szénsavgyárral, a Schneidewind-féle eljárás a lehető legegyszerűbb. Áll ez a következőkben.

A midőn az érett trágyát a telepről kihordjuk, félretesszünk egy megfelelő kis mennyiségű, jól megérett trágyát. A kihordás után a telep fenekére ezt a kb. 20 cm nyi vastag rétegben egyenletesen elteretjük. Ezen alsó rétegre hordjuk azután ki a termelt friss trágyát, szokás szerint kezelve azt. Czélszerű esetleg egy második érett réteget is a trágya közé rakni, mikor az a telepen már úgy 100 cm. magasságig felgyülemlt. Az eredmény így biztosabb.

Ebből áll az egész teendőnk. A mint látjuk, épp oly olcsó, mint egyszerű.

Az eljárás által elérhető eredmény Schneidewind kísérletei szerint meglepő. Az egyébként kifogástalanul kezelt, de érett trágyával nem rétegezett trágya nitrogéntartalma az

érés befejezésekor volt . . . 0 708%

Ezzel szemben a leirt módon

kezelt trágya ezen fontos növényi tápanyagból tartalma-

zott 0 891%-ot.

Az első esetben a trágya eredeti nitrogéntartalmának . .

30 31%-át

az utóbbi esetben annak csak 16 94%-át

veszítette el.

Nézzük már most, hogy mennyi értéket képviselt az így megmentett nitrogén. A rendes módon kezeltnek 1 métermázsája 0 708 kg-ot, a szénsavval kezetté 0 891 kg. nitrogént tartalmazott, a különbség tehát az utóbbi javára métermázsánként 0 183 kg. Ha egy felnőtt szarvasmarha után, állandó istállózás mellett, mondjuk évi 125 métermázsas félig érett istállótrágyát számítunk, úgy az minden marha után évi 23 kg. megmentett nitrogént jelent.

Általában el van fogadva az a számítás, mely az istállótrágya nitrogénjét a chilisalétroméval szemben 50% értékűnek veszi. A chilisalétromban pedig ma már — sajnos — 2 koronájával fizetjük meg a nitrogén kg-ját és így az istállótrágya nitrogénjét 1 koronával kell számítanunk kg-ként.

A megmentett nitrogén értéke tehát egy szarvasmarha után évi 23 korona.

A dolog annyira tetszetős és egyszerű, hogy kár lenne — nem megcsinálni.

Nyári saláta termelése.

Irta: Balogh Bálint.

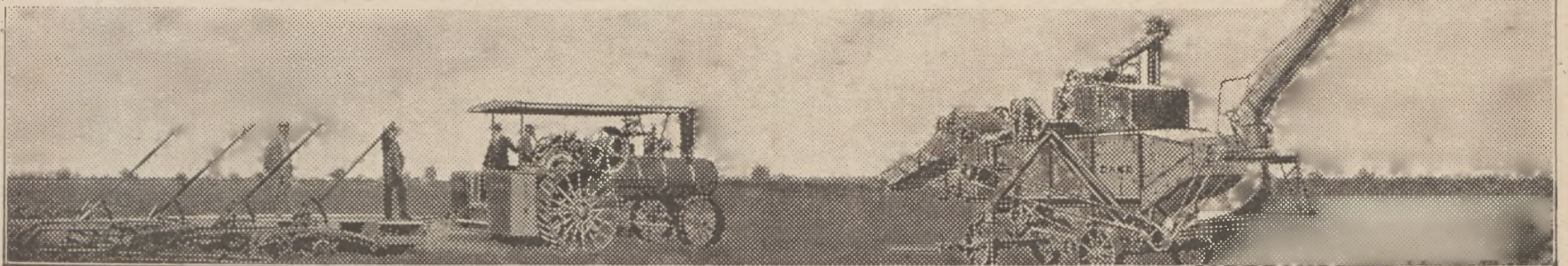
A nyári saláta termesztése nem jár mindig kielégítő eredménnyel, mert dacára minden mesterfogásnak, nem borul be, nem lesz fejes, hanem fölmagzik. Ilyenkor rendszeren az időjárás szoktuk okulni a balsikerért, pedig nem lehet azt teljesen a nyári szárazság terhére írunk. Hibásak vagyunk abban önmagunk is.

A nyári salátát rendszerint palántákból termeljük, még pedig a korábbiakhoz melegágyi, a későbbiekhez szabadföldben nevelt palántákat használunk. S a hiba ebben rejlik. Palántáink akár van rá szükség, akár nincs.

Tudnunk kell, hogy a saláta — magról nevelve — hosszú, mélyen a földbeható gyökeret ereszt. A palántálásnál ez a gyökér rendszerint megsérül, sőt az »ügyes« kertész egyenesen vissza is csipi azt, mert hát ez így szokás! Így azután a saláta gyökere mindjárt a földszíne alatt szétágazik. Maga a növény azután csak szynlódik, a nap hevétől rettenetesen sokat szenved s nem borul be, nem fejesedik, hanem magba hajt.

Ha a hőségnek ellenálló, szép nyári salátát akarunk termesztetni, akkor — mint az a mondottakból önként következik — magról kell nevelni, vagyis a salátát mindjárt az állandó helyére kell vetni (tapasztalatom szerint ez a mód a téli salátánál is többet ér a palántázásnál) s azt az elvetés napjától kezdve minden este gondosan megöntözni. Hogy pedig az öntözésnél is, megtakarítsunk egy bizonyos munkát s a helyet is jobban kihasználjuk, czélszerű a salátát uborkával együtt közös ágyakba vetni, mert mire az uborka szétfut, akkorra a saláta már kikerül a földből.

ELMARADT SZÁNTÁSOK pótlására azonnal szállíthatunk
CASE 110 HP., 80 HP., gőzekét és 40 HP. benzinekét
 HAHN ARTHUR és TÁRSAI BUDAPEST, VIII. kerület, Üllői-ut 52/G.

Ha a növény már kikelt, gondot kell annak a kiritkítására fordítani. Minden fészekben csak egyet szabad meghagyni.

A saláta a földben nem igen válogatós s általában mindenütt jól megerem. A nyári saláta mégis jobban diszlik a nedvdusabb talajon s félárnyékos helyen sokkal zsendőbb marad. A homokos földben ritkábban sikerül. A frissen trágyázott földet pedig egyáltalán nem szereti.

Az alkalmas fajok kiválasztása is nagy gondot igényel. Példának említem, hogy a nálam Galántán (Pozsonym.) kitűnően bevált fajta, lenn az Alföldön teljesen hasznavehetetlennek bizonyult. Legkönnyebben úgy tehetünk szert jó fajtára, ha a magkereskedésből a nyári fajtákból „vegyesen” rendelünk egy adag magot. Ezekből azután kiválaszthatjuk már egy évi próba után azt, a mely a talaj és az éghajlati viszonyoknak legjobban megfelel.

A vetés idejére vonatkozólag megjegyzem, hogy márcziustól egész júniusig bármikor vetethetünk. Sőt czélszerűen akkor járunk el, ha a vetést több turnusban eszközöljük, mert így egész nyáron mindig lehet fejessalátánk.

A magról vetett saláta rendszerint ugyanannyi idő alatt vagy igen csekély idővel később fejlődik ki mint a palántázott. A palánták ugyanis az átültetést mindig nagyon megsínylik. A már kihajtott levelük mindig elszárad.

Nem indokolt, hogy csupa megszokásból annyira ragaszkodunk a palántázáshoz, holott a magról nevelve sokkal könnyebben, kevesebb fáradsággal czélt érünk, mivel ez a természetes eljárás.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. *Fowler-féle gőzeke tartóssága.*

Egy uradalom főtisztje nagyon melegen ajánlja hogy vegyek Fowler rendszerű két gőzgépes eke-készletet, mert állítása szerint ez 50 évig is elszolgál ha jól gondozzák. Az illető uradalomnál működő készlet csak 15 éves. Így hát kíváncsi volnék tudni, vajjon Magyarországon vagy a Németbirodalomban vannak-e régebbi készletek, melyek még most is jól működnek?

B. M.

Kérdés. *Elromlott csillagfürttel mit tegyek?*

Néhány métermázs csillagfürtmag elromlott a raktárban t. i. megdohosodott sőt részben meg is penészedett. Nem szeretném egyszerűen a trágyára vetni, azért kérem idősebb gazdatársaim szíves tanácsát ki, hogy miként lehetne ezen elértéktelenedett magból még valami kis hasznot kihozni?

Egy fiatal gazda.

Kérdés. *Gyöngyvirágirtás a réten.*

Rétemen, különösen az erdőalján jó szálfűvek helyett igen sok gyöngyvirág terem, mely ugyan szépek szép, de hát széles levele kevés és sílány szénát szolgáltat. Kaszállással irtani nem lehet, azért kérem gazdatársaimat adjanak tanácsot, hogy szabadulhatok meg e gyomtól?

M. Gy.

Kérdés. *Törpe almafák alanyai.*

Tudtommal a törpe almafákat doczinra és paradicsomalmára szokás nemesíteni. Kérem szíves értesítésüket, hogy melyik szolgáltatja a jobb alanyt, illetve, hogy mi a különbség a kettő között? És melyik milyen talajt kedvel?

Kertészgazda.

Felelet *Csemegetengeri termelése* című kérdésre.

E tárgyról egy nagyon érdekes, kimerítő és ábrákkal is ellátott cikk jelent meg lapjaink 1907. évi 3-ik számában Legány Ödön tanár

tollából, de miután ezt kérdéstevő nem szerezheti már meg, bátorkodom rövidesen a kérdésre alábbiakban felelni. Csemegeének az édes ízű *mazsolakukoricza* fajták felelnek meg legjobban s azok eladása mindenesetre legjobban sikerül városokban, azonban most már kissé késő volna ilyen tengeri ültetése s valószínűleg kérdező már el is vetette a tejesszemű csövek termelésére szánt törökbuzát; ez okból egyszerűen csak a pénzügyi dolgokról beszélhetünk. Tegyük fel (mert nem irta meg), hogy 100 cm. sor és 60 cm. növénytavolságra ültette a kukoriczáját t. kérdéstevő, így hát kerekzám 9700 tő lesz egy kat. holdon, melynek mindegyike (ha jó erőben van a talaj és gondosan kapáltatik), hozhat 2 csövet. De lehet némi hiány is vagy kiveszhet néhány tő stb., úgy hogy biztosság okáért csak 15 ezer csövet számítsunk pr hold, mi 2 filléjjel 30 ezer fillér, vagyis 300 korona nyers jövedelmet tenne ki. Ebből tessék a földbért (vagy a földérték kamatját, ha a föld tulajdona) és a művelési költségeket, magot, valamint a trágyázásnak a kukoriczára eső értékét levonni s megkapja a remélhető tiszta jövedelmet, feltéve, hogy helyben adja el per 2 fillér csövenként. De ha saját fogatán kell beszállítani a városba s ott értékesíteni. akkor ezen üzemi költségeket is számításba kell venni, mert bizony ezek alaposan megapasztják a remélt tiszta hasznot. Tessék csak mindezt figyelembe véve, lehetőleg pontos előirányzatot készíteni s ekkor majd megméltóztatik látni, mennyivel előnyösebb a tengerit, mint főzni valót eladni, semmint ezt megérni hagyva mint szemestengerit értékesíteni. A megmaradt tengeriszár nem nagy értéket képvisel s a számításoknál figyelmen kívül hagyható, illetve előre nem látott veszteségek esetleges fedezésére szolgálhat. Végre pedig azt jegyzem meg, hogy mazsolatengerivel sokkal jobb eredményt lehet elérni, kivált ha 3-4-félet vetünk, t. i. nagyon korait, korait, középérésűt és késeit, mert akkor az első kettővel igen korán kereshetjük fel a piacot, míg a késeit akkor árulhatjuk, ha már másnak nincs tejes kukoriczája. Így tehát átlag nem 2, de 3 fillért is elérhet csövenként, a mi már magában véve felényivel emeli a nyers jövedelmet. De a másik előnye a mazsolatengerinek, hogy egy száron nem 2, hanem 4-5, sőt 6 csövet is nevel, sőt láttam (Pusztá Ráczegresen, Tolna m) oly szánt is, melyen 12 kifejlett cső pompázott. De egészen határozottan merem állítani, hogy átlag 3 csőre biztosan számíthatunk s így kerekken közel 30 ezer cső fog teremni kat. holdanként. Természetesen ezt már csak a jövő évben termelheti a kérdező gazdatárs. F. Z.

Felelet. *Drótféreg irtása* című kérdésre.

1. *Drótféreg* lárvája — mint ismeretes — a *pattanó bogaraknak*, köznnyelven »kovácsok«-nak (Elateridae) van. A drótféreg a vad, avagy a tarlókon, ugarokon elvadult fűfélékről kerül a kultivált növényekre. Az utszéli gyep, a füves mesgye, az árokpárt, gyomos tarló, gyomos szántás, gyomos kapások, gyomos luczerna és löhere mind fészkei a drótféregnek. A bogár ezeket keresi fel, petéit itt rakja le és így kerülnek a lárvák a megmunkálás, szántás után termesztett növényeink talajába. A drótféreg fejlődése a talajban több, 3-4 évi és ebből magyarázható meg a több évre terjedő kártétel is. Ez utóbbi a legnagyobb a tavasszal és ősszel, mikor a vetések még zsendék, később ezek megerősödve, a kártétel már nem olyan szembezőkő.

A drótféreg ellen tulajdonképeni védekezési eljárásunk nincsen. A mit ellenük ajánlnak, mind olyan általános szabályok, alapelvek, melyet a modern növénytermesztés más tekintetek-

ből is előír. Miután a gyom a szülőoka a drótféreg nagyobb mérvű jelenlétének, állandó gondunk legyen arra, hogy az utszéli gyep, a mesgyék stb. minél kisebb területre redukáltassanak s minél többször kaszáltassanak. A szántóföldön gazt sohasem türjünk. A tarlókat felszántatlanul ne hagyjuk sokáig. Ha valamely tábla nagyon fertőzött volna, vagy a hol a gyomosodás elkerülhetetlen pl. a heréseknél vagy luczernásoknál, a vetés előtt járassuk végig a talajt sertéssel, melyek kicsemegezik majd a drótférget a talajból. Némelyek a chilisalétromot is ajánlják, a melynek kettős hatása volna: egyrészt kiölné a drótférget, másrészt pedig a szenvedett vetést gyorsabb fejlődésre készítené. Hogy mint a drótféregnek mérge, ellenszere figyelembe jöhet-e a chilisalétrom, arra nézve kísérleti adataim nincsenek, ám annyi bizonyos, hogy a megrongált vetést a „felültrágyázás” nagyban javítja, erősebb bokrosodásra készítené és így mintegy „kinő a drótféreg foga alól.”

Kadocsa Gyula.

2. Ritka esetben lehetséges, illetve célravezető szántóföldön a drótféreg elleni közvetlen védekezés, mert a mi kertben vagy kicsi, néhány holdnyi területen kivihető, lehetetlen, ha nagyobb területről van szó. A sok direkt védekezési mód közül szántón csak egyetlenegy s csak az esetben jöhet tekintetbe, ha a baj kezdeti stádiumban van még, illetve még csak szórványosan lép fel a drótféreg. Jelenlétét az elsárguló fiatal növénykének árulják el; az elsárguló növénykének még egészséges szomszédjainak gyökerén találjuk meg a drótférget. Tudván hol kell keresnünk, munkásokkal összegyűjtjük s elpusztítjuk. Ez természetesen fáradságos s költséges munka; kapásnövényeknél a költséget leszállítja, ha a munkát a kapálással kapcsolatban végeztetjük, de nem szabad megfeledkeznünk a munkásoknak külön honorálásáról a gyűjtött drótféreg arányában, ha eredményt akarunk elérni. Neuberger Ferenc.

Felelet. *Klórbariumpermetezés lemosása* ellen című kérdésre.

A répaburkók elleni permetezéshez a répa fejlettsége szerint 3-5%-os klórbariumoldatot használunk. A klórbarium a vízben kitűnően ol-

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

„budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek első sorozata folyó évi július hó 9-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti tehérpályaudvar” címzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek. — Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések

Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

SVÁJCZI TENYÉSZÁLLAT KIVITELI TÁRSASÁG

(SOCIÉTÉ D'EXPORTATION DE BÉTAIL SUISSE POUR LA REPRODUCTION)

VAS LAJOS & BLOCH CHARLES

BUDAPEST, IX., FERENCZ-KÖRUT 36.

COSSONAY (SVÁJCZ)

Sürgőnyczim: „REPRODUCTOR” BUDAPEST.

Telefon: JÓZSEF 33-36.

Mindennemű tenyész- és haszonállat behozatala és kivitele, belföldiek közvetítése.

☞ A cossonayi telepen állandó bő készlet legelsőrendű teljesítő képességre válogatott simmenthali és berni tenyészállatokban. Megbízható beszerzési forrás. Jllő árak! ☞

Előzetes bejelentésre t. ügyfeleinkért Lausanne állomásra gépkocsit készséggel küldünk.

dódik, o'csó és hatására nézve is kielégítő; oly tulajdonságok ezek, a melyeknél fogva most már mindenütt alkalmazzák. Hogy a folyadékknak tapadását jobban elősegítsük, cukorgyári szörpöt (melasset) adunk bele, a mely szintén teljesen feloldódik a vízben. A gyakorlatban annyi kg. melasset keverünk a vízbe, a hány kg. klórbáriumot oldottunk fel, vagyis 3—5 kg.-ot. Az ilyen folyadékkal bepermetezett levelet könnyen megkülönböztethetjük a be nem permetezettől, mert a megszáradt permetecseppek fényesek maradnak. Természetesen a nagyobb esők ellen nem védi a folyadékot a melasse sem. Olyan anyagunk nincs, a mely a folyadékknak lemoshatóságát megszüntetné. A melasse inkább arra való, hogy magát a permetezést hatásosabbá tegye az által, hogy a mérget odatapassza a levelekhez, hogy ezekről a lé ne csurogjon s hogy megszáradva, a harmat oldó hatását csökkentse. Tehát a melasséval készített folyadék hatása tovább tart, mint a melasse nélkül készítetté, azonban az esők ezt is lemossák, a mi egyébként akkor, mikor a permet már megfelel a céljának, kívánatos is.

Kadocsa Gyula.

Felelet. Pajzstetvek a szőlőn című kérdésére.

1. A pajzstetvek rendszerint a szőlőtöke idősebb szárképződményein található s ez az oka annak, hogy a pajzstetvek leginkább a lugasművelésű szőlőtökeken fordulnak elő. A lugasművelésnél ugyanis az ilyen idősebb szárképződmények nagyobb mennyiségben vannak jelen mint más művelési módnál. Védekezni ellene akként lehet, hogy a pajzstetveket a vesszőkről valami durva ronggyal (vagy a Sabet-féle keztyűvel) lehorzsoljuk, ledörgöljük, csak arra kell ennél természetesen vigyázni, hogy a rügyeket meg ne sértjük. A lehorzsolás, ledörgölés után czélszerű lesz az illető szőlőtöke részeket szappanluggal megmosni. Preventív eljárás a szőlő idősebb szárképződményeit mindig tisztán tartani.

Sz. G.

2. A szőlőn kétféle pajzstetüt lehet találni, az egyik a szilvafa pajzstetüjéhez hasonló *szőlőpajzstetü* (*Lecanium vini* Bouché), a másik a *szőlőgyapjas pajzstetve* (*Pulvinaria vitis* L.), mely fehér gyapjas váladékával már messziről szembetűnik. Utóbbi tavasszal lehorzsoljuk és az így lehullott tojásosmókát a földre kapáljuk. Az előbbit is, ha kisebb mennyiségben található, lehorzsolhatjuk májusban, a mikor is a duzzadt nőstényeket pusztítjuk el. Ha nagyobb mennyiségben lepték el lugasunkat, akkor alkalmazhatjuk ellenük a téli permetezést. Késő ősszel, vagy kora tavasszal, valamely verőtenyes, fagymentes napon 20 rész petróleumemulzióból és 100 rész vízből álló folyadékkal — tehát 100 liter víz és 20 liter emulzió — a szőlőt jó bőven megpermetezzük. Hogy a folyadék a gyökerekhez ne szivároгjon le, tanácsos előbb a tökéket alját földdel feltölteni, a léömlés megszűnte után a földet ismét szétteregethetjük. Ha a petróleumemulzió készítését a kérdésttevő nem ismerné, forduljon levelezőlapra a Rovartani állomáshoz (Budapest, II., Intézet-u. 1.) honnan az azt ismertető füzetet ingyen megkaphatja.

Kadocsa Gyula.

3. Minthogy a szőlőpajzstetünek csak nőstényei telelnek át a pajzs alatt, illetve csak a peték, miután a nőstény valóságos petetökká lett, legcélszerűbb a tél folyamán, vagy a tavaszi kitakarás alkalmával a pajzsokat a szőlőtökéről lekefélni vagy azokat szétnyomkodni. Mivel azonban a száraz lekefélésnél a peték vagy álcák könnyen szétporlaszhatnak, czélszerű egyúttal maróanyaggal pl. néhány %-os thanatonal, közönséges dohányfőzettel, vagy tiszta petróleumemulzióval kezelni a tökéket, hogy az

álcák s peték mind elpusztuljanak. Májusban az álcák elhagyják a védőpajzst s szétszélednek, ekkor már csak úgy érünk észre, ha maró illetve az álcákat vagy már kifejlődött tetveket elpusztító anyaggal permetezzük. Régebben különösen a mézstetjet ajánlották erre, de kitűnt, hogy nem biztos hatása. Frank és Krüger kísérletei szerint legjobb eredményt a permetezés petróleumemulzióval ad. Petróleumemulziót kapunk a kereskedésben, (Taschenberg pajzstetvek ellen különösen a Krüger félélt ajánlja), de előállítható házilag is. 250 gr. szappant forgácsosá vagdalunk s 1 liter vízben 12 órán át állni hagyjuk, ezután a vizet felforralván feloldjuk benne a szappant, mire az oldatot a tüztől eltávolítjuk és 4 liter a szoba hőmérsékével 20—22 C bíró petróleumot öntünk bele. Most átlukgatott, illetve szítás szájadéku kézifecskendővel a keveréket alaposan átdolgozzuk, vagyis felszivattunk belőle és ismét visszafecskendezzük, ez által a petróleum a vízben arányosan eloszlik. Permetezés előtt az ily módon elkészített anyagot fakádba öntjük s vízzel a kívánt mértékben felhígítjuk, de közben nyírfaseprűvel folyton kavargatjuk a folyadékot. A felhígítás oly mértékben történjék, hogy a petróleumtartalom 4—6% legyen, mely arányban már a szőlő zöld részeinek sem árt.

Neuberger Ferencz.

APRÓK.

Egy ház, a melyet tizenkét óra alatt építettek. Mint minden nagyszabású esemény, természetesen ez is Amerikában, a különlegeségek hazájában történt. Slack és neje egy fiatal házaspár, az egybekelésük után Chicagóból mentek a missouri-i St. Josef Citybe, mert ott akartak otthont alapítani. Mikor lakást kerestek, nem találtak olyat, a mely megfelelt volna nekik és elhatározták, hogy egy házat építtessenek. Grant, a város egyik építész, felajánlotta nekik a szolgálatait s mivel a fiatal párnak sürgősen kellett a lakás, kijelentette, hogy tizenkét óra alatt öntet számukra egy Edison-féle cementházat. Slack elfogadta az ajánlatot és megkötötték a szerződést. Másnap reggel a város lakói közül mindazok, a kik csak időt tudtak szakítani hozzá, az építés helyére gyülekeztek, hogy tanúi legyenek, miként váltja be Grand mester az ígéretét. Mikor az óra elütötte a hatot, az építész egy sippal jelt adott a munka megkezdésére. Elsősorban felütötték a czölöpöket az épület helye körül, a földet másfél lábnyira kiásták, azután hozzáfogtak az alapozáshoz, a mihez cementtömböket használtak. Mialatt a kőmivések a falakat öntötték, az ácsok elkészítették a ház faalkatrészeit, a szerelők pedig a gáz- és villanyvezetékeket. Déli tizenkét órakor ismét felhangzott az építőmester sipjele, mire a serény munkások abbahagyták a munkát, megebédeltek és félórai pihenőt tartottak. Egy órakor kezdtek el újra a munkát. Bemeszelték a falakat, emelőcsigák segítségével rájuk tették a kész fatetőt, elhelyezték a kéményeket, az ácsok meg az asztalosok föltették az ajtókat és az ablakokat, a festők, bádigosok, mechanikusok pedig a belső munkát végezték el, fölszerelték a vízvezetéket, villamos vezetékeket és felcsavarták az égő izzólámpákat. Délután pont hat órakor az építőmester újra belefújt sipjába, mert a ház készen volt és néhány perccel hat óra után Grand átadta a kulcsokat a ház tulajdonosának, a ki egy tizezer dollárról szóló checket nyújtott át az építőmesternek. A fiatal házaspár akkor odavitette a butorokat, berendezték a szobákat, úgy, hogy pár óra múlva egy pompás, teljesen kényelmes otthon állt rendelkezésükre.

Fiatalkák tulbuja fejlődése megakadályozható, ha az a talaj nagyon is tápdu voltától ered, azzal, hogy néhány gyökerét levágjuk, miáltal a táplálékfelvétel meglátszik s így a fejlődés sem lehet túlságos. Avagy azzal is lehet e bajon segíteni, ha mintegy 40 cm.-rel a talaj színe felett egy ½ cm. széles gyűrűben a fa háját eltávolítjuk, ebbe a mütébe a fa nem fog elpusztulni, hanem legfőbb törekvése lesz a sebet beheggeszteni s így a tulbuja fejlődésnek vétót vetettünk.

Zöldségkert trágyái. A konyhakert legjobb trágyája a helyesen kezelt félérett állapotban levő marhatrágya; azonban nehéz talajokra ajánlatosabb a lótrágya. A marhaistállók-ból eredő trágyalé kitűnő segédeszköz, különösen a nagy levéltömeget adó zöldségek termesítésénél. E folyékony trágyának gondos és szakszerű alkalmazása által már sok kertész gazdagodott meg. A keveréktrágya vagy komposzt is nagyon jó trágya, mely igen sok esetben jó szolgálatokat tesz. Minden kertben akad egy oly helyecske, mely néhány bokorral fedve, alkalmas a komposztrakás elhelyezésére, melyre a ház, a konyha, udvar és kert minden hulladékát földdel rétegezve rakjuk, többször átlapátoljuk és trágyalével megöntözzük, úgy hogy egy év alatt földszerű tömeggé korhad az egész keverék és mint kitűnő trágya alkalmazható.

Dughagyma. Sokan azt hiszik, hogy minél nagyobb dughagymákat ültetnek, annál jobb hagymatermésük lesz, pedig ez téves nézet, mert minél nagyobbak a dughagymák, annál több meggy közülök magba. Legjobb a borsónagy-ságuak s legfeljebb kismogyorónyiakat szabadna még ültetni. A dughagyma legjobb ültetési ideje május hó végétől június végéig tart. Ha a kis hagymák beértek, mi száruk elszáradásából látható, akkor kiszedtetnek s száraz, fagymentes helyen elraktározatnak kiültetésük idejéig. A dughagymákat hegyes végükkel felfelé kell a porhanyóan elkészített ágyakba duggatni megfelelő sor- és növénytávolságban egymástól, hogy a hagymák fejlődésére a lehető legjobb tenyészterület létesüljön. Tulméllyen nem szabad a hagymadugványokat elhelyezni s legfeljebb 1 cm. vastagságú laza talajréteg (morzsalékos talaj) fedje a dughagymát.

HIREK.

Időjárás Jásznagykunszolnok megyében. Mult heti értesitésemkor már jelzett bekövetkezett eső több napon 21-től 26. májusig tartott. Mult hét összes esőmennyisége 40—60 mm. között és körül váltakozott helyenként. Az esőzés egy a kalászos, mint kaszánövényeknek lényegesen javára szolgált, nagymértvben megrontotta azonban a már előzőleg lekaszált luczernát és egyéb szénaféléket. Az esőzés bekövetkezte előtt lekaszált már száradóban volt fü és luczerna kilugosodván, megfeketedvén, nagyrészen értéktelenné vált. Esőzés után az idő melegebbé változván, a növényzet is szépen a tenyészet és fejlődésnek indult. Nem pótolhatja azonban a legtöbbnyire későn vetett buzák ritkaságát. Ezentul már csak kellőleg jó csapás nélküli szemfejlődésben lehet reménykedni.

N

A kassai nagy gazdaggyűlés. A »Magyar Gazdaszövetség«-nek június 18-án Kassán tartandó nagygyűlését érdeklődéssel várja a gazdaszövetség. A Szövetséghez beérkezett jelentések szerint külön fognak felvonulni több száz csoportokban a gyűlésre a Délvidék, Pozsony, Bereg, Szatmár, Bácsbodrog, Temes, Torontál, Tolna, Zemplén, Sáros, Szepes, Borsodmegye föld-

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnökdoktor hirneves füsteső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körút 51. szám.

Sürgőnyezim: Kemna, Budapest. Telefon 91-21. Telefon 91-21.

mivelői és Abaujtornamegye gazdaközönsége teljes számban. A többi vármegyék az ország minden részében hasonlóképp szervezkednek. Gróf Desseffy Emil és Meskó Pál lesznek a gyűlés főelőadói, melyet Darányi Ignác nyit meg nagy horderejű nyilatkozatokkal. Kassa városa és az Abaujtornamegyei Gazdasági Egyesület serényen készülnek a vendégek ezreinek fogadására, elszállásolására és ellátására. Jelentkezések tömegesen érkeznek és épp erre tekintettel junius 4-én túl több jelentkezőt nem fogadnak el.

A balkáni szerződések a parlamentben. A Magyar Gazdaszövetség hivatalos lapja útján ama reményét fejezi ki, hogy a képviselőház legközelebbi ülésén pártkülönbség nélkül több képviselő szóvá fogja tenni a balkáni szerződések ügyét és megnyugtató nyilatkozatot kér a kormánytól, hogy a szerződések revíziója nem fog megtörténni. A gazdatársadalmi szervezetek élénk tiltakozása folytán ugyanis több képviselő kötelező igéretet tett, hogy az országgyűlésen a mezőgazdaság vámvédelmének csorbitása ellen felszólalnak. A Gazdaszövetség junius 16-iki kassai nagygyűlésére készülő földmivelő nép széles rétegeiben nagy érdeklődéssel várják a képviselők magatartását, mely sok tekintetben irányt szab a gazdatársadalom további akciójának.

Amerikai gazdák Magyarországon. Az Unió száztáru küldöttsége, mely vasárnap megtekintette a mezőhegyesi ménésbirtokot, hétfőn délelőtt megkoszorúzta a városligeti Washington-szobrot, majd az Akadémia nagytermében gyülekezvén, Ottlik Iván földmivelésügyi miniszter államtitkár és Weinstock ezredes elnöklésével megtartotta ünnepies záróülését. Az amerikai elnök mélyen érzett köszönetét fejezte ki egész Magyarországnak a páratlanul barátságos fogadtatásért s a tanulságokért, melyeket itt időzésük alatt nyertek. A társaság a délutáni vonattal Wienbe utazott, utközben azonban megnézték a nyitrai megyei Tótmegyer község népházát.

A pozsonyi gazdák gyűlése. A Pozsony megyei Gazdasági Egyesület gróf Pálffy Béla elnöklésével most tartotta meg tavaszi közgyűlését. A gyűlést gróf Pálffy Béla nyitotta meg és utána Horvát Jenő ügyvezető titkár számolt be az egyesület múlt évi működéséről. Bemutatta az egyesület múlt évi számadásait, továbbá az egyesületi kezelésben lévő gróf Pálffy János-féle inséges magtár-alap és a gróf Pálffy István-féle ösztöndíj-alap számadásait, valamint a múlt évi svájci állatbehozatal elszámolását, a melyekre nézve a közgyűlés a számadástevőknek a felmentést megadta. Beszámolt az ügyvezető titkár a tél folyamán tartott gazdasági tanfolyamról és gazdasági továbbképző előadásokról, a melyet tudomásul vettek. Módosították az alapszabályokat az OMGE által kidolgozott tervezetnek megfelelően. Jövőhagytak egy alapítólevelet, majd a megüresedett igazgatóválasztmányi helyre Pálffy-Daun József Vilmos teanoi herceget választották meg. A közgyűlést választmányi ülés előzte meg, melyen a »Magyar Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ« átírata folytán állást foglalt a balkáni szerződések 1917-ig érvényben tartása mellett és egyúttal tiltakozását fejezte ki az egyesület a balkáni élőállatbehozatal ellen.

A Hajdumegyei Gazdasági Egyesület statisztikai és közgazdasági szakosztálya e hó 23-án tartotta ülését, melyen dr. Kovács József gazd. akadémiai tanár által készített egyesületi működési programot tárgyalta. A főbb pontozatok: a) alapító és rendes tagok és alapítványok gyűjtése; b) A gazdaközönség szellemi nevelése; c) munkások közvetítése, tej és gazdasági termények értékesítése a bizományi alapon; d) a közlekedési utak és ügyek előmozdítása. Azután tárgyalattott, hogy a cs. és kir. 7. hadtestparancsnokság nagymennyiségű zab és rozs szállítására szólítja fel az egyesületet.

A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület gróf Esterházy László elnöklésével tartott ülésén elhatározták, hogy kérni fogják a pénzügyi kormánytól a dohánytermelési előlegek fölemelését. Testületileg vesznek részt a kassai nagy gazdaggyűlésen és a junius 6. és 7. napjain Székesfehérvárott tartandó méhészeti kiállítás sikere érdekében a legmesszebbmenően támogatni fogják a Balatonmelléki Méhész-Egyesületet. Elfogadták az OMGE együttműködést biztosító tervezetét és tudomásul vették Ármos Jenő titkár beszámolóját a téli gazdasági előadások és egyéb tanfolyamok sikeréről, melyeken mintegy 2000 kigazda vett részt. Május 25-én a mosonmegyei Levél község népies állattenyésztésének megismerésére társas-kirándulást rendeztek. Végül újjaalakították a megye lótenyésztési bizottságát.

Csanádmegye a munkásokért. Csanádmegye elhatározta, hogy féléves pótdót vet ki azon célból, hogy az így begyűlt összeget községenként felosztva, a földmivesek biztosítására fordítsa. Eddig évi 6200 koronát fordítottak erre a célra, míg az idén a vármegye önként 8030 koronát kötött le a földmivesek biztosítására. Most hogy az 1912: VIII. t. c. megalakította a földmivesek nyugdíját, a vármegye alispánja elrendelte, hogy a megye által az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál eddig biztosított tagok mindegyikét írják át a nyugdíj csoportba, a mi minden községben meg is történt. Ezen emberséges határozat rendkívül horderővel bír a közző szempontjából, mivel ilyenformán már 803 földmives élvezi a vármegye nagylelkűségéből a nyugdíjbiztosítás előnyeit.

Országos kukoricakiállítás Budapesten. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben Jeszenszky Pál kir. tanácsos, ügyvezető titkár irányításával már hozzáfogtak a múlt évi kedvezőtlen időjárási viszonyok folytán elhalasztott I. országos kukoricakiállítás előkészítő munkálataihoz. A kiállítást a téli hónapokban tartják meg s most csak a legelső sorban elintézendő szervezési munkákat látogat végzik. A földmivelésügyi kormány támogatja az egyesületet e közérdekű kiállítás rendezése körül.

Kolozsmegyei kigazdák tanulmányutja. A kolozsmegyei községekből 14 gazdakör mintegy 70 taggal május hó 25-én tanulmányi kirándulást rendezett a kolozsvári gazdasági akadémia telepére, a hol gazdasági tanárok kaulazták csoportonként a kigazdákat műhelyen, gyűjteményeken, istállókon, kísérleti s gazdasági földeken keresztül. Határjárás után a kolozsmegyei gazdasági szakosztály tartotta havi intéző bizottsági gyűlését, melyen megállapították a nyári programot.

Az erdélyrészi kirendeltség kettéválasztása. Az erdélyrészi kirendeltséget a földművelésügyi miniszter az idei költségvetési törvényben megnyert fölhatalmazásánál fogva olyképp osztotta ketté, hogy a nevezett miniszteri kirendeltség működési körletébe jelenleg is beletartozó vármegyék közül: Marostorda, Udvarhely, Háromszék, Csik, Brassó és Küküllővármegyék Marosvásárhely székhellyel a marosvásári erdélyrészi kirendeltséghez, Kolozs, Alsófehér, Szolnokdoboka, Hunyad és Tordaanyos vármegyék pedig Kolozsvár székhellyel a kolozsvári erdélyrészi miniszteri kirendeltséghez osztattak be. A kolozsvári kirendeltség vezetésével és a marosvásárhelyinek is ideiglenes vezetésével dr. Koós Mihály min. osztálytanácsost bízták meg Kolozsvár székhellyel.

Gazdakör alakulása. Szép ünnepek keretében alakult meg folyó évi május hó 25-én Fehértelep hegyközségben a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület kebelében 81 taggal a folyó évben az ötödik gazdakör.

A kecskeméti gyümölcstermés. Az áprilisi fagy, mely nagyrészt virágzásban találta a gyümölcsfákat, azt a hiedelmet keltette mindenfelé, hogy a gyümölcstermés nagy része elpusztult. Most azonban kiderült, hogy a félelem túlzott volt, mert Kecskeméten például mindössze a cseresznye pusztult el. A körte közepes, ellenben a többi gyümölcs mind megmaradt, sőt szép termés várható különösen az almából. Gyönyörűen fejlődik a kajszin barack. A szőlő nagyon dusan és szépen fejlődik.

Sok gyümölcs lesz a Bácskában. A meleg idő beálltával immár az egész alsó Bácskában konstatalható, hogy az áprilisi fagy és hó nemcsak a kalászosokban nem tett kárt, de a gyümölcsösök és szőlők olyan termést ígérnek, a milyen évek óta nem volt. Cseresznye, meggy és barack alatt a fák már most teljesen meghajolnak. A szőlőtöke dus hozamot ígér.

Hernyók pusztítása. Csongrád határában elszaporodott a hernyó és az összes gyümölcs-

fákat pusztulással fenyegeti. A múlt héten a tanító kihirdették az iskolában, hogy minden gyermek, a ki bizonyos mennyiségű harnyópillét összefog és azt az előjáróságnak beszolgáltatja, pénzbeli jutalmat és a község tulajdonában levő moziba belépőjegyet kap. A gyermekek az első három napon harmincezer pillét és több liter bábót szolgáltatottak be az előjáróságnak.

Peronospora prognózis. Az Ampelológiai Intézet közli, hogy május 15—21 közötti időszakban az időjárás Erdélyben általában, valamint Bihar vármegyében és a tőle északra és északkeletre eső vidékeken annyira kedvezett, hogy mihelyt az idő fölmelegedik, tartani lehet az első olajfoltok megjelenésétől. Az Ampelológiai Intézet arra kéri a szőlőgazdákat, hogy azonnal neki peronosporás levelet vagy fűrtöt, mihelyt a baj akár csak a legesekélyebb nyomokban mutatkozik is, még akkor is, ha a gazda netán maga is felismerné a betegséget és tisztában van a védekezés módjával. Az intézet kiadott prognózisainak ellenőrzése, valamint további vizsgálatai okából kéri ezt. Mindenkinek, a ki levelezőlapon hozzáfogul, díjtalanul küld az Ampelológiai Intézet (Budapest, II. Debrői-ut 15.) védekező utmutatást és hivatalos válaszbortéket.

A szőlő fakórothadásának fellépése. Sully Antal pécsi borászati felügyelő a Villány szőlőhegyen a Kadarka fajoknál nagymérvű fakórothadás felléptét konstatalta.

A paprikatermelés érdekében. A földművelésügyi miniszteriumban Terve Imre min. tanácsos elnöklésével értekezlet volt a szegedi paprikatermelés fejlesztése érdekében. Megállapította az értekezlet, hogy a szegedi paprika fajta sok termelő kezén degenerálódott. Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter a termelés fokozása és az észlelt hiányok megszüntetésére elrendelte, hogy két paprikatermelő mintatelep rendeztesse be Szeged határában.

Kincstári ingatlanok eladása és elcserélése. A földművelésügyi miniszter a képviselőház hétfői ülésén törvényjavaslatot nyújtott be némely kincstári ingatlanok eladásáról, illetőleg kicseréléséről. A javaslat fölhatalmazza a földművelésügyi minisztert, hogy az apatini és lugosi erdőigazgatási hivatalok kezelésébe tartozó kincstári ingatlanokból 4985, a lippai és lugosi erdőigazgatási hivatalok kerületéből az aradi jószágigazgatóság kezelésébe átadott vitás földekből 4950; az aradi jószágigazgatóság kezelésében levő kincstári ingatlanokból 2618 kat. holdat megfelelő részletekben eladjon. Az aradi jószágigazgatóság kezelésében levő kincstári ingatlanokból befolyó jövedelem telepítésre, a többi birtokból befolyó jövedelem kincstári erdőgazdaságra alkalmas erdők megszerzésére fordítatik. Ezenkívül a földművelésügyi minisztert felhatalmazza a javaslat, hogy a beszerzezbányai, máramarosszigeti, kolozsvári, lipótújvári, nagybányai, gödöllői, bustyaházai és szászabesi erdőigazgatási hivatalok kezelésében levő ingatlanokból mintegy 10 200 kat. hold kisebb birtokrészlet eladás vagy csere útján a kincstári erdőbirtok czélszerű kikerekítésére, illetőleg a kincstári erdőket eltagoló helyzetek megszerzésére felhasználhasson.

Aldunai öblözetek ármentesítése. A földművelésügyi miniszter törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé, a mely szerint felhatalmazást kér a Háztól az aldunai III., IV. és V. számú öblözetek árvíz elleni mentesítésének és belvizei szabályozásának foganatosítására ezen öblözetek érdekeltségét hivatalból társulattá alakítsa át. Az öblözetek ármentesítéseit és belvizei szabályozásait törlesztéses kölcsönből fedezik és a kölcsön összege 20,000,000 kor. s a pénzügyminiszter felhatalmazást kap, hogy oly időpontban, a mikor a pénzpiacz viszonyai erre alkalmasak, az alakítandó társulat érdekeltségének terhére 50 év alatt törlesztendő, 20,700,000 korona kölcsönt vegyen fel.

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatásu. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Rapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat
Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

Kereskedelem, tőzsde.

S Z E S Z.

A szeszüzletben élénk vételkedv uralkodott és fedezési valamint véleményvásárlások eszközöltettek szilárdabb irányzat mellett.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 203—204 koronáig, adózatlan 64—65 koronáig, azonnali és június—augusztusi kötésre. — *Kisebb tételek* adózva 1—2 koronával drágább árban.

Denaturált szesz ártartó és hordóval együtt kötésre 50—50.50 koronáig kelt el; *tartányáru* 45.50—46 koronáig volt ajánlva.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről gyéribb volt a kínálat és miután a vételkedv is kielégítő úgy kontingens nyersszesz fix árban 55.50—56 koronáig kelt el azonnali szállításra és folyó kampanyban szállítva. Budapestén a kontingens nyersszesz ára 57—57—58 kor.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	203.—204.— K
Finomított szesz adózatlan	64.—65.— „
Élesztőszesz adózva	— — — — — „
Élesztőszesz adózatlan	— — — — — „
Nyersszesz adózva	201.—202.— „
Denaturált szesz	64.—65.— „

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1913. május 30-án. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.)

Felhozott a szokott községekben 35 szekér réti széna, 10 szekér muhar, 12 szekér zsupszalma, 22 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 50 szekér egyéb takarmány (luczerna és zabosbüköny stb.), 100 zsák szecska.

A forgalom közép.

Arak q-ként fillérben a következők:

Régi széna I. r. 940—1040, régi széna II. r. 640—900, régi széna csomagolása —, muhar 940—1160, zsupszalma 400—480, alomszalma 280—360 takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabos-büköny —, lóhere — (uj), luczerna 500—700, köles —, sarju — szalmaszecska 440—440, Összes kocsiszám 190. Összes suly 220.000 kilogramm.

Napijelentés a gabonátőzsdéről.

— 1913. május 29. —

Gyenge kereslet mellett öt fillérrel olcsóbb árakon ezer métermázsza buza kelt el; a kínálat mérsékelte. Rozs csendes, zab és árpa változatlan, tengeri szilárd.

Eladott:

Buza Tiszavidéki: 100 mm. 80 kg. 22.75 K, 100 mm 79 kg. 22.75 K, 100 mm.78 kg. 22.75 K.

Felsőmagyar: 300 mm. 79 kg. 22.30 K, 100 mm. 78 kg. 22.10 K, 1000 mm. 76 kg. 21.60 K. Mind három hónapra.

Rozs: 150 mm. 18.— K, 250 mm. 17.80 K.

Zab: 100 mm. 19.80 K.

Tengeri: 1000 mm. 16.20 K. kocsira.

Takarmányárpa: 150 mm. 16.40 K.

Uj rozs: 500 mm. 18.— K, jul—aug. 25-ig szállítva.

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

(Déli zárlat.)

Buza 1913. májusra ..	10.55—10.56
Buza októberre	11.25—11.26
Rozs áprilisra	9.25— 9.26
Rozs októberre	9.34— 9.35
Zab áprilisra	9.73— 9.74
Zab októberre	8.35— 8.36
Tengeri 1913. májusra..	8.03— 8.04
Tengeri júliusra	8.10— 8.11

Készáru-tőzsde 1913. május 29-én.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapestén		100 kilogramm készpénz ára Budapestén	
	Kor-tól	Kor-ig	Kor-tól	Kor-ig
Buza:				
Tiszavidéki	75	—	79	21.90
"	76	21.15	80	21.95
"	77	21.35	81	—
"	78	21.65	82	—
Fehérmegyei	75	—	79	21.65
"	76	20.95	80	21.75
"	77	21.05	81	—
"	78	21.25	82	—
Pestvidéki	75	—	79	21.75
"	76	21.05	80	21.85
"	77	21.25	81	—
"	78	21.45	82	—
Bánsági	75	20.75	77	21.25
"	76	21.05	78	21.45
"	77	—	—	—
"	78	—	—	—
Bácskai	75	20.85	77	21.25
"	76	21.05	78	21.55
"	77	—	—	—
"	78	—	—	—
Rozs elsőrendű uj középminőségű (uj)			18.25	18.35
Árpa takarmányáru elsőrendű másodrendű			18.05	18.15
Köles			16.40	16.90
Zab elsőrendű (uj) középminőségű (uj)			20.40	20.80
Tengeri belföldi uj román v. bolgár			19.20	19.80
Repczekáposzta			15.90	16.10

Kimutatás

A hazai nyilvános áruaktárok és szövetkezeti gabonaktárok gabona és őrlményforgalmáról és készleteiről.

1913. május 17 től 1913. május 24-ig.

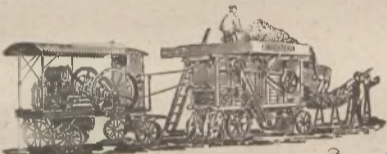
A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
mennyisége métermázsákban					
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1913. máj. hó 17-én.	889446	160098	57994	182618	202814
Betét 1913. máj. 17-től 24-ig	37823	1850	2006	9228	74174
Kitétel 1913. máj. 17-től 24-ig	68469	5899	4946	14979	68162
Készlet 1913. máj. hó 24-én.	858800	156043	55054	176887	213126
II. Az 1913. április hó 12-én megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruaktárok					
Baros	4255	2407	50	17366	24600
Berettyóújfalú	1907	907	—	—	—
Békéscsaba	21520	265	1740	8	9438
Brassó	4100	79	667	3674	6341
Budapest	534171	62273	549	93090	12969
Csáktornya	1095	753	1864	543	1204
Czegléd	26372	80	2126	1440	1558
Debreczen	3413	18934	624	1161	28
Déaványa	21830	1018	30	22	453
Érmihályfalva	2759	3541	—	34	1335
Fiume	12901	184	3085	26308	43018
Győr	6187	4987	152	197	18783
Kaba	—	—	—	—	—
Karczag	11868	—	—	—	—
Kassa	—	—	—	—	—
Kisujszállás	14649	1101	77	222	—
Kisvárd	3450	8000	30	—	200
Kolozsvár	15340	606	986	806	835
Maroslúdas	325	301	303	—	1372
Maros-Vásárhely	459	190	426	396	932
Mátészalka	904	250	312	86	700
Mezőkaszony.	5520	307	—	—	—
Mezőtúr	19202	512	1033	867	22
Miskolc	7204	636	4961	1479	583
Nagybeocskerek.	11168	40	—	1050	46944
Nagykanizsa.	2143	18033	15326	1019	8233
Nagykároly	416	2868	185	82	—
Nagyszalonta	22808	5	—	604	—
Nagyszében	556	369	332	1815	3785
Nagy-Várad	4110	550	—	499	567
Nyíregyháza	11872	19286	1325	81	756
Nyitra	2783	272	433	—	—
Pancsova	4978	—	—	—	1756
Pozsony	—	—	—	—	—
Szarvas	8018	54	928	363	1205
Szatmár-Németi	—	—	—	—	—
Szeged	3538	1000	221	210	1903
Szombathely	211	201	9327	70	—
Temesvár	9014	4	—	941	4668
Versce	5377	242	400	1255	10843
Eszék	—	—	—	—	—
Sziszek	—	—	—	—	10075
Zágráb	—	2767	—	1949	299
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonaktárok.	15091	59	82	576	395

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY LÁSZLÓ.**

Felelős szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**

Társzerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

FORRAI D. legrégibb motorkereskedő
BUDAPEST,
V., Szemere-u. 2. sz.

Szállit elsőrangú **Motorokat** minden tüzelő minőségben ::: anyagra.
Kényelmes fizetési feltételek

Haszonbérleti hirdetmény.

A Felsőes uralkodó család alapítványa ráczkevei uradalmához tartozó s a Csepel szigeten, a Budapest—ráczkevei helyiérdekű vasút mentén, Tököl vasúti állomás mellett fekvő Ferdinándmájori gazdaság **1914 október hó 1-től 12 évre haszonbérbe adatik.**

Nevezett gazdaság kiterjedése 597 kat. hold 1111 öl mind szántóföld, kellő gazdasági épületekkel felszerelve. A birtok bármikor megtekinthető.

Haszonbérleti ajánlatok a beigérendő évi bérösszeg **10%-ával 1913. évi június hó 30-ig** alólírott uradalmi főtiszttséghez nyújtandók be, a hol a bérletre vonatkozó feltételek is megtekinthetők.

A Felsőes uralkodó család alapítványa ráczkevei uradalmának cs. és kir. Főtiszttsége.

Grassl s. k. kir. tanácsos.

VALÓ-

di francia különleges gépek (gummi és halhólyag, ugyszintén önszszes női óvszerek) F. Berguerand fils leghírevesebb párisi gyárostól legelőnyösebbé beszeresethetők

Polgár Sándornál BUDAPEST,

VII., Erzsébet-kört 50. Részletes képes árjegyzék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágatott a »Gazdasági Lapok«-ból

Szeszgyári iroda FREY LAJOS

okl. vegyész

elfogad jutányos feltételek mellett minden szakbavágó munkát, mint üzemi ellenőrzést, átalakítást stb. Továbbá szeszgyárak, szeszfinomítók tervezését, építését, költségvetések, berendezések felülbírlását, nemkülönb a szesz értékesítését és az összes gazdaságba — gazdasági iparba vágó gépek beszerzését, valamint minden nemü gazdasági megbízást.

BUDAPEST,

V. kerület, Ügynök-utca 16., III. emelet 4.

ELADÓ egy 6 lóerejű „Garett“ gyártmányú jó karban lévő Locomobil, egy 8 lóerejű „Marshall“ gyártmányú gyárilag kijavított Locomobil, egy 48 lóerejű „Robey“ gyártmányú gyárilag kijavított cseplőszekrény, egy 30 lóerejű „Reitbauer“ gyártmányú magas nyomású használt Stabil-gép. Üzemanyagbitás miatt egy 60 lóerejű Ganz és Társa gyártmányú és csak kevés ideig használt, üzemben lévő szivógáz motor.

Felvilágosítással szolgál:

a Kaposvári Vasöntőde és Gépgyár r.-t. Kaposvár.

5000 liter tejet

nagyobb tételekben lehetőleg fővonal mentén de legfeljebb 150 km. távolsági körzethől

évi kötésre

keres budapesti elsőrangú nagy intézet. Ajánlatok „5000 tej 830“ czimen a kiadóhivatalba kéretnek.

Cséplésre és szobafűtésre

egyaránt kiválóan alkalmas és olcsó áránál fogva országsszerte méltán kedvelt elsőrendű

baglyasaljai és József-aknai tömörzenünket

ajánljuk a magyarországi gazdaközönség figyelmébe.

Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat R. T.

Budapest, V., Arany János-u. 29.

XXI. évi gyapjувásár,

beraktározással egybekötve

1913. évi június hó 17. napján tartatik.

Részletes felvilágosítással szívesen szolgál

a „MISKOLCZI HITELINTÉZET“ IGAZGATÓSÁGA.

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V. ker., Váci-körút 52. sz.

Nagy választékban, előnyös árakon kaphatók lényeges javításokkal ellátott:

DEERING-féle
eredeti amerikai

tárcsás-boronák,

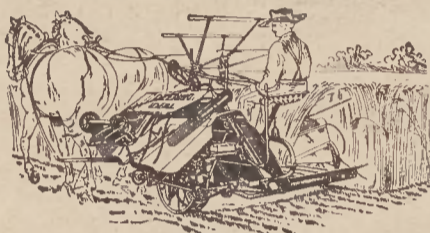
fűkaszalógépek, aratógépek és gyűjtőgépek ugyszintén

amerikai WEEDER gyomirtógépek

„WESTFALIA“ műtrágyaszórógépek,

Valódi „SACK“-féle

ekék, vetőgépek, boronák, valamint kitűnő szőlőművelési eszközök és eredeti amerikai kapáló eszközök,

„APOLLÓ“

meszelő és permetezőgépek, szalmakötélfonógépek, amerikai darálógépek és mindenféle

egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök.

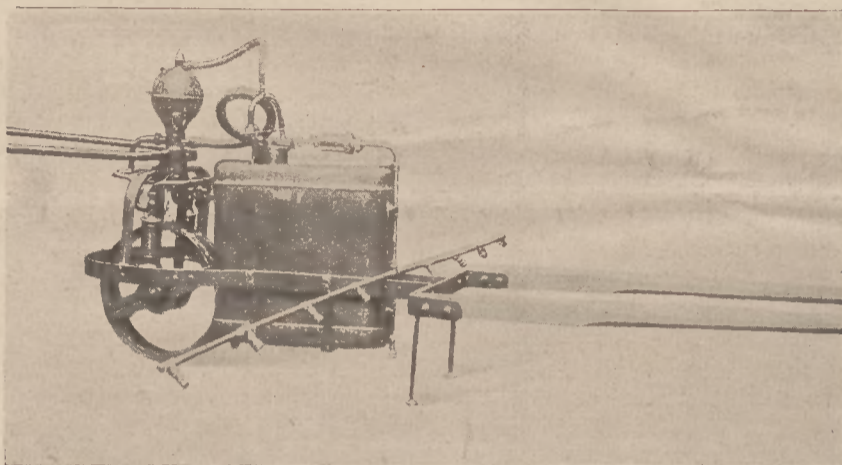
HIRMANN FERENCZ

FÉMÖNTÖDE ÉS RÉZÁRUGYÁR, BUDAPEST
VII., CSÁNYI-UTCA 7-9. ALAPITVA 1880.

TELEFON 125-51.

INTERURBAN 29-03.

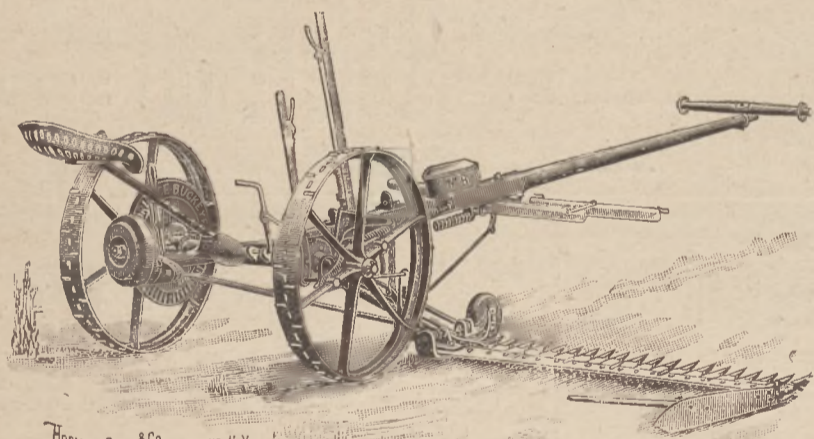
„HARMAT“ önműködő fogatos szőlő- és répapermetezőgép napi teljesítménye 2 emberrel szőlőnél 15 hold, répánál 40 hold.

Több szőlőgazdaságban és répatermelőnél előnyösen használatban. —

Kitűnő referenciák. — Kivánatra díjmentesen bemutatom. — Árjegyzékkel egyéb készítményeimről is készséggel szolgálok.

☛ Borgazdasági eszközök és szivattyúk állandóan raktáron. ☛

ADRIANCE PLATT & CO. ROCHESTER, N.Y.

Az „Adriance“ fűkaszalógép

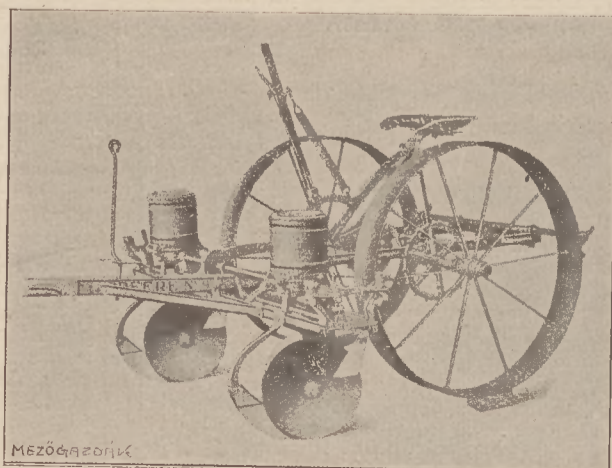
a magyar gazdáktól hozzánk beérkezett vélemények szerint a legkitűnőbb.

Az ADRIANCE és DEERE-gyárak magyarországi vezérképvisellete:

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE BUDAPEST, V.,
Alkotmány-u. 29.

A DEERE-féle tengeriültető

csoroszlyás és tárcsás kivitelben készül, a legegyszerűbben ültet és a legtökéletesebb szerkezetű.

MEZŐGAZDASÁGI

Negyvenötödik üzemév!

Negyvenötödik üzemév!

E L S Ő MAGYAR

GYAPJUMOSÓ ÉS BIZOMÁNYI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, V: K., KÁRPÁT-UTCZA 9. SZÁM.

A gyapjunyírás közeledtével a t. cz. juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét **gyapjumosó gyárunkra**

rányítjuk és annak igénybevételét, mint a hazai gyapju **legelőnyösebb** értékesítési módját, ajánljuk.

Kivitel: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz- stb. országba.

Csomagolózsákokat használati díj nélkül kölcsönképp küldünk. — A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

Nyersgyapjubizományi osztályunk

elvállalja mindennemű **zsiros** (szennyes) és **usztatott** (háton mosott) gyapju **nyers állapotban** való **bizományi eladását a legmérsékeltebb feltételek mellett**. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju **legjobb** értékesítésére képesít bennünket.

Rimerítő felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgálunk.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Különösen az ideai gyapju-üzleti viszonyok közt **legelőnyösebb** a gyapju **gyári mosatása**.

KLISÉKET
MINDENMŰ NYOMTATVÁNYOKHOZ
SZÉP ÉS TISZTA KIVITELBEN
PONTOSAN ÉS OLCSÓN
KÉSZIT
KOBLINGER GYULA
PHOTOCINKOGRAFIAI MŰINTÉZETE
BUDAPEST
VII. CSENCERI UT. 22.
VIDÉKI MEGRENDELESEK IS PONTOSAN
ESZKÖZÖLTETNEK.

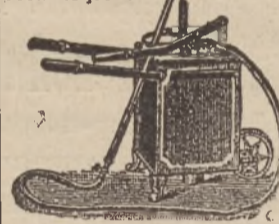
A magy. kir. földmívelésügyi miniszterium megbízásából az állami szőlőtelep által kipróbált

KOCHILLIN

szőlőmoly- és gyümölcsféregirtó-anyag

bizonyult a legjobbnak az eddig ismert összes anyagok között. A szőlő virágzása idején egyszeri használat után minden pete, hernyó, lepke és báb elpusztul. A szőlőmoly és gyümölcsféreg ellen a legolcsóbb és leghatékonyabb anyag. Ára kg. ként 4 korona. Minden kilogramm 25 liter vízben feloldandó, ekkora mennyiség 400 négyzetögl szőlő bepermetezésére elegendő. Ha a fürtöket bögrékbe mártogatjuk vagy az anyaggal ecseteljük, úgy két kilogramm egy kat. hold szőlőre elegendő. Hatása elmaradhatatlan, gyümölcsre, emberre ártalmatlan. Megrendelhető az ár előzetes beküldése vagy utánvétel mellett a **Tóth-féle Kochillin szőlőmoly- és gyümölcsféregirtó-anyaggyár** közp. irodájában, **Budapest, VI., Eötvös-u. 14.** Részletes használati utasítás minden csomagban; számtalan elismerő levelet tartalmazó prospektussal díjmentesen szolgálunk. Viszontelárusítókat keresünk.

A Heller-féle „KING” gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az esetmunka 20-szorosát teljesíti.

Gyártók azonkívül:

PITTORE ÉS TRIUMPH nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelő szivattyui azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelő ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú (szóróval) **60 koronától 320 koronáig.**

IG. HELLER BÉCS, II., Prater Schrotzbergstrasse 1.

Kérjenek leírást.

Képviselek kerestetnek

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King” kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítőgép sokoldalú használhatósága miatt **egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető**. A szivattyuk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King” tömlővezetékekkel **többet teljesít, mint 20 ember ecsettel** és mindenféle állványozást és előmunkálatot feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifzetődik

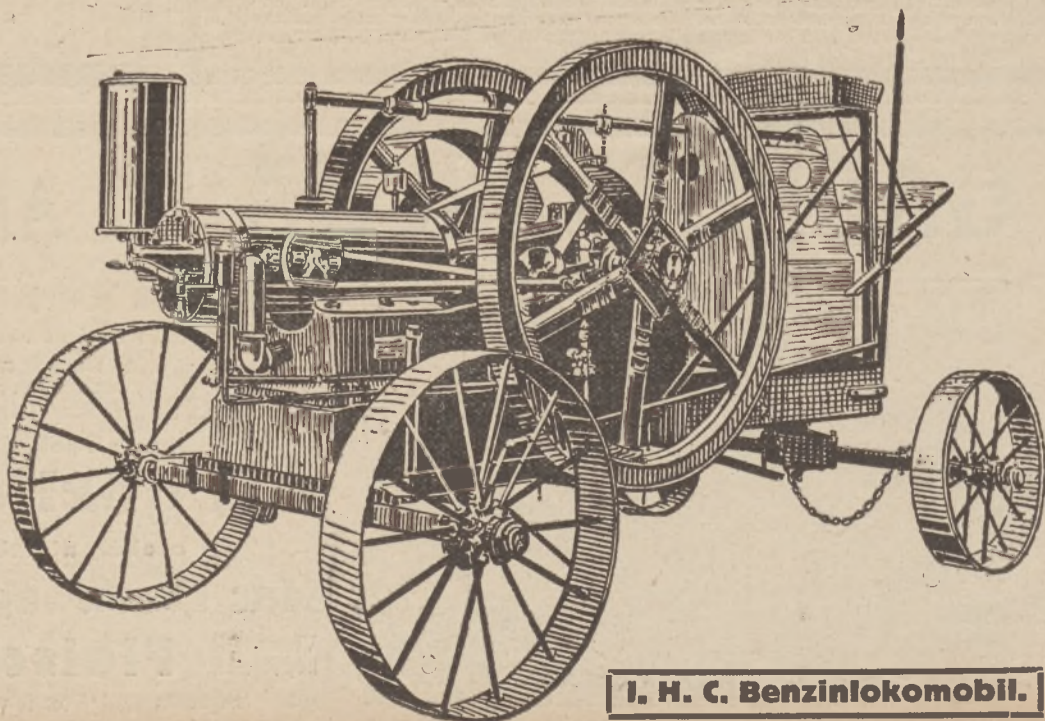
I. H. C. BENZINMOTOROK

1—25 eff-lóerővel **stabil** felállításra lokomobilok és **magánjáró benzinlokomobilok**, mint **takarmánykészítő, visszivattyuzó és cséplőmotorok** rohamosan terjednek, mert **üzemük a legegyszerűbb, legbiztosabb és legolcsóbb**. Gazdasági célokra csakis az eredeti I. H. C. benzinmotor felel meg, mert kezelését az egyszerű béres is elsajátítja.

INTERNATIONAL HARVESTER Co. OF AMERICA

Budapest, V. kerület, Váci-ut 98. szám.

Képes árjegyzéket kívánatra díjmentesen küldünk.

I. H. C. Benzinlokomobil.